

تماشای تلویزیون و خلاقیت

امروزه این سؤال که تماشای تلویزیون روی خلاقیت و قوه تخیل کودک چه تأثیر مثبت و یا منفی‌ای می‌گذارد مورد بحث بسیار قرار گرفته است.

امروزه این سؤال که تماشای تلویزیون روی خلاقیت و قوه تخیل کودک چه تأثیر مثبت و یا منفی‌ای می‌گذارد مورد بحث بسیار قرار گرفته است.

از آنجا که تلویزیون به‌عنوان ابزاری جدا نشدنی در زندگی همه خانواده‌ها ایفای نقش می‌کند لذا تأثیرگذاری آن نیز بسیار مورد تحقیق قرار گرفته و آنچه تا به امروز مشخص شده آن است که تماشای بیش از اندازه و نامحدود و بدون برنامه تلویزیون در کودکان باعث کاهش قوه تخیل و قدرت تفکر آنان می‌شود. همانطور که می‌دانید قوه تخیل کودک 2 بخش دارد:

1- بخشی از همان دوران کودکی در بازی‌های خلاقانه و تخیلی شکل می‌گیرد که کودک خود را به جای شخصیت‌های مختلف کارتونی و داستانی می‌گذارد و

به جا یا همانند آنان ایفای نقش‌های متفاوت را به‌عهده می‌گیرد.

2- در این بازی‌ها، گاه کودک حتی به اشیاء نیز با قدرت خلاقیت و تفکر و تخیل، روح می‌بخشد و آنها را نیز وارد بازی‌های تخیلی خود می‌کند. امروزه حتی مشخص شده که تصویرسازی خلاقانه ذهنی کودک از 12 ماهگی شکل می‌گیرد و در سن 5-7 سالگی به اوج خود می‌رسد و سپس به تدریج کاهش می‌یابد لذا تا قبل از سن 7 سالگی، نقش سازنده یا مخرب تلویزیون روی کودکان و خلاقیت آنها چند برابر دوران دیگر است ولی این سنین که بهترین و نابترین زمان برای افزایش قدرت خلاقیت کودک و افزایش ظرفیت آن با استفاده از ابزارهای ساده‌ای مانند داستان، نقاشی و موسیقی است با ابزارهایی مانند تماشای تلویزیون و بازی‌های رایانه‌ای جایگزین می‌شود. بین بازی‌های تخیلی و خلاقیت ارتباطی وجود دارد که در نتیجه بازی‌های هدفمند، خلاقیت در کودک شکل می‌گیرد و شکوفا می‌شود زیرا در بازی‌های تخیلی و خلاقیت، عقیده، نظر، تصویرسازی و تفکر خلاق نقش اساسی دارند.

محققان، امروزه در رابطه با تأثیر تلویزیون در رواج بازی‌های تخیلی و خلاقیت تحقیقات متنوعی انجام داده‌اند. از یک سو برخی برنامه‌های تلویزیون، کودک را به بازی و خلاقیت تشویق می‌کنند و از سوی دیگر سرپوش محکمی روی خلاقیت و قوه تخیل کودک می‌گذارند. به باور بسیاری از برنامه‌سازان و محققان، تماشای تلویزیون بانک تفکرات و ایده‌های مختلفی را در ذهن کودک تشکیل می‌دهد و در نتیجه تفکر و نگرش کودک به دنیای اطراف بهبود می‌یابد اما آنچه مسلم است این است که تمامی این اتفاقات ممکن است در راستای بازی‌های خلاقانه و کلاس‌های موسیقی و هنری نیز در کودک شکل بگیرد لذا چه نیازی به تماشای تلویزیون و ریسک پذیرش برنامه‌های غیراستاندارد و در نهایت نابود کردن استعداد کودک در نتیجه دیدن برنامه‌های نامناسب است؟

امروزه محققان از واژه‌های به نام #171;تلویزیون شفاهی« و به جای #171;تلویزیون تصویری« استفاده می‌کنند که این همان بازی‌های تفکری و خلاقانه، داستان‌گویی، شنیدن موسیقی و... است. با تماشای تلویزیون ممکن است حس رقابت‌های منفی، عدم تحرک و فعالیت شکل بگیرد لذا محققان همواره توصیه می‌کنند به جای پر کردن اوقات فراغت کودکان با تلویزیون حتی اگر برنامه‌ها را به صورت گزینشی و هدفمند انتخاب می‌کنید، برای اوقات فراغت کودک و پرکردن آن مسئولانه گام بردارید و تماشای تلویزیون را با فعالیت‌های 100 درصد مثبت و مؤثر جایگزین کنید.

در ذیل به چند تأثیر منفی و بارز تماشای تلویزیون به‌طور مختصر اشاره می‌شود:

1- دیدن تلویزیون و جذابیت تصاویر در تلویزیون باعث می‌شود ذهن کودک در راستای تجزیه و تحلیل تصاویر برآید و تلاش ذهنی کودک را در ابعاد دیگر تحت تأثیر منفی قرار دهد.

2- تماشای برنامه‌های مختلف تلویزیون کودک را مجذوب بازی‌ها و حرکات خاص که در برنامه‌ها به نمایش گذارده می‌شود می‌کند لذا کودک تصویرسازی خلاقانه و تخیلی خود را به تدریج از دست می‌دهد و تنها در پی تقلید و شبیه‌سازی برآمده و خلاقیت و نوآوری خود را به کار نمی‌گیرد.

3- تماشای زیاد تلویزیون باعث می‌شود کودک زمان کافی برای پردازش اطلاعات را از دست بدهد و تنها اطلاعات را بدون پردازش و طبقه‌بندی دریافت و آن را تلبار کند.

4- تماشای بیش از اندازه تلویزیون باعث کاهش تمرکز کودک می‌شود و از آنجا که فعالیت‌های خلاقانه احتیاج به داشتن تمرکز دارد لذا به‌صورت ناآگاهانه و غیرارادی خلاقیت کودک سرکوب می‌شود.

همشهری آنلاین- لادن نصیری

